

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. D. K.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. O. M., advokátkou so sídlom v P., proti žalovanému **L. K.**, bývajúcemu v S., o zaplataenie 313,68 €, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28 C 307/2007, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 27. septembra 2012 sp. zn. 7 Co 90/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením z 19. októbra 2010 č.k. 28 C 307/2007-77 zastavil konanie podľa § 111 ods. 3 O.s.p., nakoľko po predchádzajúcom prerušení konania podľa § 110 O.s.p. žiaden z účastníkov nepodal v zákonom určenej lehote návrh na jeho pokračovanie. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal (§ 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie, ktoré Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 27. septembra 2012 sp. zn. 7 Co 90/2012 odmietol ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Rozhodol tak po zistení, že odvolaním napadnuté uznesenie bolo žalobcovi doručované postupom podľa § 47 ods. 2 O.s.p., pričom 25. októbra 2010 bolo uložené na pošte a 18. novembra 2011 vrátené súdu. Následne súd prvého stupňa podľa § 49 ods. 3, 4 O.s.p. oznámil žalobcovi, že uznesenie považuje za doručené k siedmemu dňu od odoslania zásielky obsahujúcej uznesenie s oznámením; zásielka bola odoslaná 30. novembra 2010, účinky doručenia nastali 7. decembra 2010.

Posledný deň 15 – dňovej lehoty na podanie odvolania pripadol na 22. decembra 2010; odvolanie bolo podané 5. júna 2012, teda oneskorene. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobca vzhľadom na neúspech v odvolacom konaní nemá právo na náhradu jeho trov, a žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil existenciou vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Namietal odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, konkrétne skutočnosť, že mu nebolo možné doručiť predvolanie na posledné pojednávanie vo veci. Tvrdil, že pri doručovaní zásielky nebol dodržaný postup podľa § 47 ods. 2 O.s.p. Nevedel s istotou uviesť, či sa v čase doručovania predvolania prostredníctvom polície zdržiaval na adrese svojho trvalého bydliska, „pokiaľ by však doma bol a vedel o doručovaní zásielky políciou,“ určite by zásielku prevzal. Správa polície, ktorej obsah je súčasťou odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, nemôže byť pre konanie súdu „pravdivá a smerodatná.“ Nebol mu totiž zanechaný ani odkaz o doručení zásielky, ani doručená výzva obecného úradu o uložení zásielky, na základe ktorých by mohol zásielku prevziať. Tiež nemá vedomosť o doručovaní mu zásielky prostredníctvom pošty v dňoch 22. a 25. októbra 2010, o jej uložení na pošte a vrátení súdu 18. novembra 2010, ani o jej uložení na súde s účinkami doručenia k 7. decembru 2010. Lehota na podanie odvolania mu nemohla uplynúť 22. decembra 2010, ako uviedol odvolací súd, nakoľko rozhodnutie mu bolo riadne doručené až 22. mája 2012 jeho prevzatím zo spisu. Odvolanie z 5. júna 2012 teda bolo podané v zákonnej lehote. Nedostatky v doručovaní namietal i vo vzťahu k uzneseniu súdu prvého stupňa o prerušení konania z 8. júna 2009, a zdôraznil, že o „riešenie veci sa zaujímal“ priebežne. Z týchto dôvodov žiadal, aby dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa, zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak odvolací súd a/ zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje žiaden zo znakov uznesenia podľa § 239 ods. 1a 2 O.s.p. Dovolanie preto podľa citovaných ustanovení prípustné nie je.

Vzhľadom na obsah dovolania i zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnúť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal odvolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nezakladajú. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237

O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takej vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z vymenovaných vád.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ netvrdil a dovolací súd ich existenciu nezistil. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru dovolateľa je konanie postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú dovolateľ odôvodnil nedostatkami v doručovaní rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako aj predvolania na posledné pojednávanie, ktoré rozhodnutiu predchádzalo.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod). Z obsahu spisu nevyplýva, že by dovolateľovi bolo niektoré z týchto práv odňaté.

Podľa § 45 ods. 1 O.s.p. súd doručuje písomnosť sám (t.j. prostredníctvom súdneho doručovateľa) alebo poštou. Súd môže doručiť písomnosť aj prostredníctvom súdneho exekútora, orgánu obce alebo príslušného útvaru Policajného zboru a v prípadoch ustanovených osobitným predpisom aj prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Postup pri doručovaní zásielok zákon upravuje odlišne v závislosti od toho, či ide o doručenie obyčajnej listovej zásielky podľa § 46 ods. 2 O.s.p. (aj keď s doručenkou), alebo zásielky určenej do vlastných rúk podľa § 47 ods. 2 O.s.p.

Doručenie do vlastných rúk znamená povinnosť doručiť písomnosť prostredníctvom oprávnenej osoby do rúk adresáta. Aj v tomto prípade je však možné doručiť písomnosť tzv. náhradným spôsobom, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Doručenie náhradným spôsobom je zákonná fikcia, podľa ktorej sa za splnenia určitých podmienok písomnosť považuje za doručeníu, aj keď sa adresát o nej nedozvedel. Podmienky náhradného doručenia písomností určených do vlastných rúk upravuje § 47 ods. 2 O.s.p. nasledovne: adresát nebol

pri doručovaní písomnosti zastihnutý, hoci sa inak v mieste doručovania zdržiava, doručovateľ adresáta vhodným spôsobom upovedomil o dni a hodine opakovaného doručenia písomnosti, druhý pokus o doručenie bol taktiež neúspešný, doručovateľ adresáta vhodným spôsobom upovedomil o uložení písomnosti na pošte alebo orgáne obce, adresát si zásielku počas jej uloženia nevyzdvihol. Údaje uvedené na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“) sa i v prípade náhradného doručenia považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak (§ 45 ods. 2 O.s.p.).

V prípadoch, kedy je doručovanie písomností súdu sťažované, resp. marené samotnými účastníkmi konania alebo ich zástupcami, zákon umožňuje súdu postupovať podľa § 49 ods. 3 až 5 O.s.p. Ak sa niektorá zásielka určená do vlastných rúk vráti z miesta, ktoré na doručovanie označil účastník konania, z miesta jeho pobytu evidovaného podľa osobitných predpisov alebo od zvoleného zástupcu pre doručovanie ako neprevzatá, súd môže všetky nasledujúce písomnosti pre tohto účastníka ukladať na súde s účinkami doručenia k siedmemu dňu od odoslania rovnopisu doručovanej písomnosti. Ak sa účastníkovi konania ukladajú písomnosti na súde s účinkami doručenia, rovnopisy týchto písomností súd zašle tomuto účastníkovi zásielkou spolu s oznámením, že sa táto písomnosť považuje za doručeníu uložením na súde s účinkami doručenia k siedmemu dňu od odoslania tejto zásielky. Neprevzatie tejto zásielky nemá vplyv na účinky doručenia. O týchto skutočnostiach musí súd účastníka poučiť, spravidla na začiatku konania, a ak poučenie doručuje ako písomnosť, doručuje ho do vlastných rúk; náhradné doručenie je vylúčené.

Uznesením z 15. januára 2008 č.k. 28 C 307/2007-18 (č.l. 18 spisu) súd prvého stupňa vyzval žalobcu na vyjadrenie, či súhlasí s rozhodnutím o veci bez nariadenia pojednávania, a zároveň ho poučil o procesných právach a povinnostiach vrátane možnosti doručovania podľa § 49 ods. 3, 4 O.s.p. Uznesenie nebolo žalobcovi doručené do vlastných rúk, neprevzatá zásielka sa vrátila súdu 13. februára 2008. Žalobca 7. mája 2008 osobne predložil súdu podanie (č.l. 32 spisu), označené ako „Podanie vo veci č.k. 28C/307/2007-18,“ v ktorom uviedol: „Súhlasím, ale iba pod podmienkou, že mi bude v plnej výške uhradená spôsobená škoda v zmysle žaloby.“ Podľa obsahu je podanie reakciou na uznesenie z 15. januára 2008, pričom súhlas žalobcu je nepochybne „odpoveďou“ na výzvu vyjadriť sa k rozhodnutiu o veci bez nariadenia pojednávania. Z toho vyplýva, že žalovaný musel počas konania uvedené uznesenie prevziať do vlastných rúk. Aj keď záznam o tom sa v spise nenachádza, stalo sa tak zrejme osobným vyzdvihnutím rovnopisu uznesenia zo spisu 23. apríla 2008, čomu

nasvedčuje k podaniu pripojený rovnopis uznesenia, v ktorého pravom hornom rohu je rukou napísané „Prev. 23.4.2008.“

Najneskôr od 23. apríla 2008 si teda žalobca bol (mal byť) vedomý toho, že v prípade nepreberania súdnych zásielok má súd prvého stupňa možnosť tieto mu doručovať (len) uložením na súde podľa § 49 ods. 3, 4 O.s.p. Uvedená možnosť sa vzťahovala na všetky zásielky do vlastných rúk doručované od tohto dňa žalobcovi, napriek tomu ju súd prvého stupňa využil až pri uznesení o prerušení konania z 8. júna 2009 (č.l. 72 spisu) a následne pri uznesení o zastavení konania z 19. októbra 2010 (č.l. 77 spisu); aj to až potom, ako bolo neúspešné ich doručovanie prostredníctvom pošty.

Rovnopis odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa o zastavení konania bol spolu s oznámením podľa § 49 ods. 4 O.s.p. žalobcovi odoslaný 30. novembra 2010, účinky doručenia nastali k 7. decembru 2010. Posledný deň 15-dňovej lehoty na podanie odvolania bol 22. december 2010. Odvolanie doručené súdu prvého stupňa 5. júna 2012 bolo teda podané oneskorene. K rovnakému záveru dospel i odvolací súd, preto o jeho správnosti nie je dôvod pochybovať.

Podľa zistení dovolacieho súdu žalobca od začatia konania neposkytoval súdu prvého stupňa súčinnosť potrebnú k riadnemu doručovaniu mu písomností (vid' zásielky na č.l. 11, 20, 38, 39, 42, 56, 62, 68, 73 spisu). Na adrese svojho bydliska, uvedenej v návrhu na začatie konania (§ 79 ods. 1 O.s.p.), zásielky doručované mu prostredníctvom pošty nepreberal a na oznámenia doručovateľov nereagoval, pričom podľa údajov uvedených na doručenkách nie je dôvod pochybovať o tom, že upovedomenia o opakovanom doručení, resp. uložení zásielok mu zanechané boli. Z týchto dôvodov sa súd prvého stupňa viackrát pokúšal doručovať mu písomnosti i prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „OO PZ“) Sabinov (č.l. 12, 14, 21 spisu) a Obecného úradu P. (č.l. 53 spisu), avšak bezúspešne. Zo zistení OO PZ Sabinov pritom vyplýva, že žalobca sa na adrese uvedenej v návrhu zdržiava, avšak hliadke neotvára (č.l. 15, 16 spisu), prípadne si necháva doručovať písomnosti na adresu inej osoby proti jej vôli (č.l. 27, 61 spisu) – pravdivosti tejto skutočnosti nasvedčuje i záznam pošty na č.l. 38 spisu, podľa ktorého sa má zásielka doposlať na adresu: M. B., R.. Súd prvého stupňa za účelom doručovania písomností žalobcovi zisťoval i možnosti doručovania priamo v budove súdu počas účasti žalobcu na pojednávaníach v iných veciach (č.l. 60, 66 spisu), ale tiež bezúspešne. V tejto súvislosti

dovolací súd poznamenáva, že o realizáciu svojich procesných práv v občianskom súdnom konaní sa má starať predovšetkým sám účastník; povinnosťou súdu je ich realizáciu umožniť v zmysle platnej právnej úpravy. Neposkytnutím súčinnosti v prípadoch, kedy je potrebná, sa účastník konania sám vystavuje riziku, že svoje procesné práva nebude môcť včas a v plnom rozsahu vykonávať.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júla 2013

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková